

Natura 2000-gebied Maasduinen.

Natura 2000-gebieden

dure investering in techniek – bij een varkensstal bijvoorbeeld een luchtwasser – kunnen ze hun ammoniakuitstoot reduceren. Door meer dieren te houden of deel te nemen aan een dierenwelzijnsconcept, kan de investering dan op termijn vaak worden terugverdiend’, zegt de projectleider van de LLTB.

‘Met een emissiearme vloer in een melkveestal is minder milieuwinst te behalen. Ook is deze erg duur. Mede hierdoor is het aantal melkveebedrijven in de Maasduinen fors teruggelopen. Dat is zonde, aangezien melkveehouders een belangrijke bijdrage kunnen en willen leveren aan een gevarieerd en aantrekkelijk landschap.’

PERSPECTIEF CREËREN

Toch benadrukken de ondernemers dat ze geen klaagzang willen uiten. ‘Het is vooral zaak om te houden wat we hebben. Perspectief creëren voor de bedrijven die nog over zijn, is het belangrijkste doel’, benadrukt Lucassen. ‘De boeren die er nog zitten, zijn bereid om bij te dragen aan de realisatie van maatschappelijke doelen: natuurontwikkeling, het stimuleren van de biodiversiteit, et cetera. Maar daar moet wel iets tegenover staan.’

Door de PAS-uitspraak van de Raad van State is het moeilijk geworden om invulling te geven aan de afspraak met provincie Limburg dat er ruimte blijft

‘Franse toestanden moeten koste wat kost worden voorkomen’

voor bedrijfsontwikkeling, mits wordt ingezet op generieke ammoniakreductie. ‘We bekijken samen met de provincie hoe we hier vorm aan kunnen geven met een gebiedsgerichte aanpak’, zegt Deckers.

‘Samen met terreinbeherende instanties, gemeenten, waterschappen en andere betrokken partijen brengen we in kaart wat de belangrijkste stikstofbronnen zijn in een specifiek gebied en wat we kunnen doen om deze terug te dringen. Zo hopen we ontwikkelruimte te creëren voor de bedrijven die nu nog in de Maasduinen zitten. De provincie denkt gelukkig goed mee’, stelt de projectleider van de LLTB.

‘Maar ook de Raad van State en rechters moeten meer rekening houden met de specifieke situatie in dit gebied en niet blijven vasthouden aan de kritische depositiewaarde van 400 mol per hectare per jaar. Feit is dat die hier nooit gehaald gaat worden vanwege de grote hoeveelheid stikstof die neerslaat vanuit andere gebieden en het buitenland.’

Lucassen benadrukt dat ‘Franse toestanden’ koste wat kost moeten worden voorkomen. ‘Daar heb je, bijvoorbeeld in de Ardèche, grote gebieden zonder boeren. Hierdoor ontstaat een neerwaartse spiraal. Dorpen lopen leeg en het buitengebied verloedert. Dat soort situaties willen we hier vermijden. Daarvoor is het nog niet te laat, mits we nu met z’n allen de schouders eronder zetten.’

Maasduinen

- Natura 2000-gebied sinds 2013;
- Geïsoleerde ligging, ingeklemd tussen de rivier de Maas en de Duitse grens. Aan de noord- en zuidzijde wordt het Natura 2000-gebied begrensd door de snelwegen A77 en A67;
- Totaaloppervlak: 5.274 hectare;
- Bijna de helft van het gebied (2.425 hectare) is eigendom van Stichting het Limburgs Landschap. Gemeente Bergen heeft 1.400 hectare in bezit en Staatsbosbeheer beschikt over 800 hectare. De overige 700 hectare is eigendom van ASR Levensverzekering, Waterleiding Maatschappij Limburg, waterschap Limburg, Grondexploitatie Limburg en circa achthonderd particuliere grondeigenaren;
- De Maasduinen kan van noord naar zuid worden ‘opgeknipt’ in vier deelgebieden: Bergerbos, Bergerheide, De Hamert en de Leermarkse-, Lommer- en Schandelosche Heide;
- In juni vorig jaar presenteerde provincie Limburg haar conceptbeheerplan voor Natura 2000-gebied Maasduinen. In dit plan, dat nog niet officieel is vastgesteld, zijn zestien habitattypen, zes habitatsoorten en acht vogelrichtlijnsoorten geformuleerd die moeten worden beschermd.

Glastuinder Leo Verbeek: ‘Verduurzamen kent hoog prijskaartje’

Glastuinbouwbedrijf BioVerbeek in Velden ligt op een steenworp afstand van de Maasduinen. Jarenlang hadden de broers Leo, Fons en Jac Verbeek, die 10 hectare biologische komkommers, tomaten en paprika’s telen, nauwelijks last van de Natura 2000-status. Tot de PAS-uitspraak van de Raad van State van vorig jaar.

‘Wij verwarmen ons bedrijf met WKK’s en een gasketel’, zegt Leo Verbeek. ‘Maar overheid, maatschappij en afnemers eisen dat we op termijn fossielvrij gaan telen. We willen investeren in een biomeiler: een installatie waarin champost en andere biomassastromen worden gecomposteerd. Hierbij komt warmte vrij, die wij kunnen inzetten in onze kassen. De compost die overblijft, leveren we aan akkerbouwers. Dit is een hoogwaardige bodemverbeteraar. Naast het verduurzamen van

onze energievoorziening helpt de biomeiler dus bij het opwaarderen van reststromen.’

Om de installatie te kunnen realiseren, hebben de ondernemers behalve een milieu- en bouwvergunning nu ook een vergunning nodig op basis van de Wet natuurbescherming. Dit vanwege de ammoniakemissie van de installatie.

Zelf stikstofruimte zien te verkrijgen

‘Wanneer het PAS overeind was gebleven, hadden wij stikstofruimte kunnen overnemen van stoppers. Nu wordt de vrijkomende ruimte aangewend voor natuurdoeleinden. Een ondernemer die nog iets wil, moet dat maar zelf regelen. Concreet betekende dit dat wij, om een vergunning te krijgen vanuit de Wet natuurbescherming, zelf stikstofruimte moesten zien te verkrijgen. We zijn niet de enigen. Diverse agrariërs in en rondom de Maasduinen worstelen met dit extern salderen.’

Om het probleem op te lossen, kochten de broers eind vorig jaar een varkensbedrijf inclusief bijbehorende ammoniakrechten aan in de buurt. ‘Op deze manier hebben wij de vergunning veilig kunnen stellen, maar dit vergde een forse investering. Het is zuur dat dit nodig is om verder te kunnen verduurzamen. De installatie zorgt voor een daling van de CO₂-uitstoot met 5,4 miljoen kilo per jaar. De stikstofuitstoot loopt met 3.500 kilo terug. We boeken dus veel winst en zijn een echte voorloper op het gebied van duurzaamheid. Maar in feite word je hier in Nederland dus voor gestraft. Dat is niet uit te leggen.’

Desondanks overwogen de broers geen moment om de investering in de biomeiler te cancelen. ‘We willen toch vooruit met ons bedrijf. Daarbij eisen consumenten dat een biologisch product zo duurzaam mogelijk wordt geproduceerd. Maar de prijs die je daarvoor moet betalen, is hoog.’

